

Halíčsko-volyňský letopis

argo 2010

přispěchal od Žemaitanů a Jarvingů Tautvila a pravil mu: „Mindaugas si je koupil množstvím stříbra.“ Daniil se na ně velmi rozhněval.

Léta 6762 (1254)

Týtéž roky podle časové posloupnosti.

Kronikář musí psát o všech a všem, co bylo, a někdy přitom předbíhá a jindy se zase vrací zpět. Moudrý čtenář se v tom vyzná. Letopočty jsme tu nepsali, zpětně je pak dopíšeme podle antiochijského letopočtu Syřanů, podle řeckých olympiád, římského letopočtu, jak Eusebios Pamphili a jiní kronikáři psali od Adama po Krista. Všechny roky tedy spočítáme a dopíšeme dodatečně.¹²²

Po zabití vévody Fridricha,¹²³ který bojoval proti uherskému králi a byl zavražděn svými rytíři, nastaly veliké pře mezi urozenými muži o titul a državu zabitého vévody, o zemi rakouskou a štyrskou. Bojovali o ni uherský a český král.

Uherský král začal hledat pomoc, neboť toužil získat německou zemi. Vzkázal Daniilovi: „Pošli mi svého syna Romana. Já ho ožením s vévodovou sestrou a dám mu německou zemi.“ Jel pak s Romanem k Němcům, oženil Romana s vévodovou sestrou¹²⁴ a splnil svůj slib – podrobně o tom zde nepíšeme, protože by to bylo dlouhé vypravování.

Pak Daniilovi vzkázal: „Teď jsi můj příbuzný, pomoz mi proti Čechům.“ Přesvědčil ho. Sám táhl směrem na Opavu svou cestou a plnil přitom moravskou zemi, dobyl mnoho měst, vše vypálil a velmi v té zemi vraždil.

Daniil spolu s Boleslavem přemýšlel, jak táhnout na Opavsko. Boleslav nechtěl jít, ale jeho žena pomáhala Daniilovi přesvědčováním, neboť to byla dcera uherského krále Kinga.¹²⁵ Daniil chtěl táhnout do boje jednak kvůli králi, jednak kvůli slávě – vždyť v ruské zemi dosud nebyl nikdo, kdo by válčil v Čechách, ani chrabrý Svjatoslav, ani svatý Vladimír. Bůh splnil jeho přání a on spěchal bojovat. Vzal s sebou svého syna Lva a tysjackého Jurije od bratra Vasilka, sešel se s Boleslavem a vytáhl z Krakova.

Přišli k řece Odře, ke hradu Kozlů, kde se k Daniilovi připojil Vladislav,¹²⁶ syn Kazimíra, vnuk Měška Hůlkonohého, s pěšimi

vojsky i jezdcí. Když dorazili k řece Pštině, Daniil, Lev a Vladislav se poradili, kde bojovat. Vladislav ale neřekl pravdu a vymyslel lest. Kniže Daniil poslal Lva, Tautvilu, Edivydase, dvorského a všechno vojsko pryč a sám zůstal se starými bojary a tysjackým Jurijem. Lev vytáhl, a když viděl, že se jej průvodci snaží obelhat, neposlouchal je, vyrazil do lesnatých hor a získal mnoho zajatců.

Daniil s Boleslavem směřoval k Opavě a Poláci vyslali hlídky. Z Opavy vyjel Ondřej¹²⁷ s Čechy, bojoval s nepřáteli a zvíťazil, neboť Poláků bylo málo. Někteří byli zabiti, jiní zajati, a tak na Poláky padl veliký strach.

Přijel Daniil a řekl jim: „Čeho se hrozíte? Cožpak jste nevěděli, že válka se neobejde bez padlých? Cožpak jste nevěděli, že táhnete proti válečníkům, a ne proti ženám? Co je to za div, když je muž zabít ve válce? Jiní umírají doma bez slávy, a tito zemřeli se slávou. Vzmůžte se a pozvedněte zbraně proti nepřítelům!“ Těmito slovy je povzbudil a řekl jim ještě mnoho dalšího. Pak vyrazil k Opavě.

Uviděl, že nespočet obyvatel okolních vsí houfně prchá do města a on nemá, koho by tam poslal. Vladislavovi pravil: „Mně jsi lhal a sebe jsi tím zahubil. Kdyby tu byl Lev a všichni mí lidé, mohli bychom velmi poplenit tuto zemi a dobýt město.“ Litoval, že odslal svého syna Lva s vojskem pryč. Daniil nutil Poláky jet k městu, ale ti nechtěli. Když to kniže viděl, zarmoutil se, neboť nevěděl, co je s jeho synem, a kde jsou jeho vojáci. Poláci se nechtěli přiblížit k městu a raději se zdržovali daleko od něj.

Bylo rozhodnuto, že se celé vojsko přesune k městu.

Daniil pravil: „Jestli chcete, jděte si pryč, ale já tu chci zůstat třeba sám s malou družinou a vyčkat příchodu svých vojsk.“ Když to Boleslav a Poláci uslyšeli, stanuli pod městem u řeky Opavy, neboť si jej nedovolili opustit.

Téhož večera přišel Lev s vojskem a velikým množstvím zajatců. Poradili se, že ráno překročí řeku, obejdou město a vypálí vše vně hradeb – budovy, ohrady, záhumenky.

Ráno tak učinili. Boleslav ale nepřesl řeku a šikoval vojska v kopcích. Vladislav vytáhl k městu. Došli k první bráně a zapálili ji, pak přišli k druhé bráně, ale odtud vyrazili Češi a několik jich pobili

a druhé odehnali. Před branou stál Beneš¹²⁸ s korouhví v rukou. Útočníci vypálili okolí druhé brány. Když se dostali ke třetí bráně, Daniil velel sesednout z koní a vypálit okolí. Muži se pustili k hradbám, ale jakmile Němci viděli, že na ně Rusové silně útočí, přiběhli a několik jich v bráně pobili. Když však utíkali zpátky, nezavřeli bránu.

Daniil měl zrovna nemocné oči, a tak si nevyšiml, co se dělo v bráně. Viděl jen, jak jeho lidé utíkají, tasil meč a hnal je, takže město nedobyl. Když potom viděl, co se stalo, zarmoutil se, že město nebylo dobyto. Sužovaný bolestí a vyčerpaný řekl svému synovi: „Vypal celé okolí, já půjdu do svého stanu.“ Po celou dobu války měl totiž nemocné oči. Mnozí se chtěli vrátit, ale on to neudělal.

Druhého dne kníže po poradě vyrazil nahoru od Opavy, plnil a vypaloval, až se dostal k hradu zvanému Násile. Slyšel, že v tomto hradě je mnoho zajatých Rusů a Poláků, proto dalšího dne sesíkoval vojsko a přitáhl k němu. Při pohledu na blížící se mohutné vojsko se obránci zalekli a vzdali se. Útočníci obsadili hrad a propustili zajatce. Daniil pak vztýčil nad hradem svou korouhev na znamení vítězství a nad obránci se smiloval. Odtáhl a zastavil se v německé vsi.

Daniil se doslechl, že Beneš odjel do Hlubčic, proto se ráno spojil s Boleslavem a společně táhli, pleníce a pálíce, k Hlubčicím. Také Vladislav poslal své muže a ti zpusťošili široké okolí, ale bylo to na škodu a město kvůli tomu nedobyl.

Když totiž Daniil s Boleslavem dorazili k městu, chtěli ho dobýt s pomocí ohně. Větr vál směrem k městu, město bylo postaveno z jedlového dřeva a val byl nízký. Vojáci projížděli okolí a hledali dřevo a slámu, aby to přivezli k městu, ale nic nenašli, protože vsi v celém širém okolí vypálil Vladislav. Město tedy nevyppálili.

Večer přemýšleli: „Kam půjdeme, k Osoblaze, nebo na Herbertovu, anebo se vrátíme domů?“ Herbert Daniilovi poslal meč a dal mu najevo svou pokoru. Daniil s Boleslavem se shodli: „Už jsme poplenili celou zemi.“ Druhého dne ráno se tedy vrátili, přešli řeku Odru a vstoupili do Vladislavovy země.

Tehdy do Krakova přišli legáti s pověřením od papeže a královskou korunou a chtěli se setkat s knížetem Daniilem. Ten jim odpověděl: „Nepatří se, abych se s vámi setkal v cizí zemi – až potom.“

Daniil odtud pokračoval Sandoměřskem a se ctí a slávou se vrátil do města Cholmu, vešel do chrámu Bohorodičky, padl na kolena, aby se poklonil a děkoval Bohu za to, co se stalo: neboť žádný jiný ruský kníže neválel v Čechách. Pak se setkal se svým bratrem a všichni se velice radovali. Pobyl v chrámu svatého Jana ve městě Cholmu, s radostí blahověřil Bohu, jeho čisté Matce a svatému Janu Zlatoústému.

Léta 6763 (1255)

Papež¹³⁰ vyslal vážené legáty s diadémem, žezlem a korunou, kterými se vyjadřuje královský titul, řka: „Synu! Přijmi od nás královskou korunu.“ Již dříve k němu papež poslal biskupa berenského a karmeneckého¹³¹ s nabídkou: „Přijmi královskou korunu.“ Daniil ji však tehdy odmítl se slovy: „Tatarské vojsko nám nepřestává činit zlo! Jak mohu přijmout korunu, aniž bys mi poskytl pomoc?“ Opizo¹³² nyní přinesl korunu a slíbil: „Dostane se ti pomoci od papeže.“ Daniil přesto nechtěl, ale přesvědčila jej jeho matka, Boleslav a Zemovit a polští šlechtici, kteří mu říkali, aby korunu přijal, „a my ti budeme nápomocni proti pohaniům“. Daniil tedy přijal korunu od Boha, od svatě církve apoštolské, od stolce svatého Petra, od svého otce papeže Innocence a od všech svých biskupů. Innocenc totiž odsuzoval ty, kdo hanili řeckou pravověrnou víru, a chtěl uspořádat koncil o pravé víře a sjednocení církvi. Daniil přijal od Boha korunu ve městě Dorogičině.

Zatímco Daniil vytáhl se synem Lvem a polským knížetem Zemovitem do války, jeho bratr se vrátil, neboť měl zraněnou nohu, a všechna svá vojska poslal s bratrem. Král Daniil vstoupil do země Jatvingů a poplenil ji. Když Lev zjistil, že se Stěkint s Jatvingy opevnil v lese, vyrazil na ně se svými muži a došel k záseku. Jatvingové na něj zpoza záseku zaútočili a jezdci, které měl Lev s sebou, se rozprchli. Lev se sedl z koně a sám s nimi tvrdě bojoval. Vrazil své kopí do Stěkintova štítu, takže ten se nemohl krýt a Lev ho mečem zabil. Stejně tak poplenl mečem i jeho bratra a oba zemřeli. Lev nepřátele pronásledoval pěšky a další muži se za nimi hnali na koních, pobýjeli je a vraždili.

Král Daniil se zastavil v Stěkintově domě a Lev mu přinesl zbraně Stěkinta a jeho bratra, aby tím prokázal své vítězství. Otec král měl velkou radost z chrabrosti a odvahy svého syna. Komat přijel